

ใบความรู้ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในภาษาไทย

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความให้เด่นชัดเพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น

มหัพภาค .

- ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ เช่น ม.ค. คำเต็มว่า มกราคม
- ใช้เขียนไว้ข้างหลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอกลำดับข้อ เช่น ๑. ก. หรือ ข. ๒.

ในกรณีที่มีหัวข้อย่อย ให้ใส่ลำดับข้อย่อยไว้หลังจุด เช่น

๑.๑ อ่านว่า หนึ่งจุดหนึ่ง ๑.๑๐ อ่านว่า หนึ่งจุดสิบ

๔.๑.๑๒ อ่านว่า สี่จุดหนึ่งจุดสิบสอง

- ใช้คั่นระหว่างชั่วโมงกับนาทีเพื่อบอกเวลา เช่น

๙.๓๐ น. อ่านว่า เก้านาฬิกาสามสิบนาที

- ใช้เป็นจุดทศนิยม แล้วจุดทศนิยมให้อ่านตัวเลขเรียงกันไป เช่น

๒.๓๔๕ อ่านว่า สองจุดสามสี่ห้า ๑๐.๗๕ วินาที อ่านว่า สิบจุดเจ็ดห้าวินาที

๔.๕๖๗ เมตร อ่านว่า สี่จุดห้าหกเจ็ดเมตร

เสมอภาค =

ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้างหลังว่ามีส่วนเท่ากัน เช่น $๒+๒ = ๔$

จุลภาค ,

- ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปทีละ ๓ หลัก เช่น ๑,๕๐๐ อ่านว่า หนึ่งพันห้าร้อย
- ๒,๓๕๐,๐๐๐ อ่านว่า สองล้านสามแสนห้าหมื่น
- ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อคั่นความหมายของคำที่มีความหมายหลาย ๆ อย่าง เช่น
บรรเทา ก. ทุเลาหรือทำให้ทุเลา, ผ่อนคลายหรือทำให้ผ่อนคลายลง

วงเล็บ หรือ นชลิขิต ()

- ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น มนุษย์ได้สร้างโลหะ (ความโลหะ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตัวเอง
- ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้
- ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น (ก) หรือ ก) (๑) หรือ ๑) ใช้กับนามเต็มที่ได้เขียนได้ลายมือชื่อ เช่น

ธัญติยา พรหมประเสริฐ
(นางธัญติยา พรหมประเสริฐ)

ยัติภังค์ --

- ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น เสมา อ่านว่า เส-มา
- ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่
- เวลา ๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกา
- มีผู้ชมประมาณ ๑๐ – ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน
- ระยะทาง นครนายก – จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี
- ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้
 - พิธีเปิดงาน – รำอวยพร
 - ดนตรีบรรเลง – ปิดงาน

อัญประกาศ “ ”

- ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ ”
- ใช้เพื่อเน้นคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น คำว่า “ตะโก” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง “ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่หัวหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง ”

ปรัศนี ?

- ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ?

อัศเจรีย์ !

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น อ้อฮ้อ ! มากจังเลย
- ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น โครม !

ไม้มก หรือ ยมก ๆ

- ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้ผู้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น
 ๑. เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก
 ๒. ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง
 ๓. แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน

ไปยาลน้อย ๆ

- ใช้ละคำที่รู้กันดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น กรุงเทพฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ไปยาลใหญ่ ๆ ล ๆ

ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกันซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น
สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ

สัญลักษณ์ ____

ใช้ขีดไว้ได้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่านสังเกตเป็นพิเศษ เช่น
หลักการอ่านตัวเลขมีตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไร-เขียนอย่างไร

บุพสัญลักษณ์ ”

ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก

ทับ /

ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น
บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ ห้า - สิบ - หก ทับ สาม - สี่ - สอง

ใบความรู้ คำย่อ หรืออักษรย่อ

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) ตามหลังอักษรย่อแต่ละตัวหรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์,วันอังคาร,อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย,มัธยม,เมตร,หมู่บ้าน
จ.	จังหวัด,วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
ม.ค.	มกราคม	รพ.	โรงพยาบาล
ก.พ.	กุมภาพันธ์	รร.	โรงเรียน,โรงแรม
มี.ค.	มีนาคม	สต.	สตางค์
เม.ย.	เมษายน	ด.ช.	เด็กชาย
พ.ค.	พฤษภาคม	ด.ญ.	เด็กหญิง
มิ.ย.	มิถุนายน	น.ส.	นางสาว
ก.ค.	กรกฎาคม	พญ.	แพทย์หญิง
ส.ค.	สิงหาคม	กรม.	คณะรัฐมนตรี

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
ก.ย.	กัณยาน	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ต.ค.	ตุลาคม	พ.ศ.	พุทธศักราช
พ.ย.	พฤศจิกายน	นสพ.	หนังสือพิมพ์
ธ.ค.	ธันวาคม	ค.ศ.	คริสต์ศักราช
ตร.	ตำรวจ	ผอ.	ผู้อำนวยการ
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ตร.ว	ตารางวา
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	กกต.	คณะกรรมการการเลือกตั้ง
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผวจ.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
รร.จปร.	โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	ว/ด/ป , ว.ด.ป.	วัน เดือน ปี
ส.ค.ส.	ส่งความสุข	ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
โปรดเกล้าฯ	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม

ใบงานที่ ๐๓ อ่านถวรวรรคตอน อักษรย่อ

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ เลือกจับคู่คำเต็มกับอักษรย่อต่อไปนี้ โดยใส่ตัวอักษรใน หน้าคำย่อ

	ถ.	ก. หนังสือพิมพ์
	อบต.	ข. แพทย์หญิง
	ผวจ.	ค. ถนน
	นสพ.	ง. พุทธศักราช
	กม.	จ. ผู้อำนวยการส่วนตำบล
	พ.ศ.	ฉ. ผู้ว่าราชการจังหวัด
	จ.ม.	ช. กิโลเมตร
	พญ.	ซ. โรงพยาบาล
	ผอ.	ณ. จดหมาย
	รพ.	

ตอนที่ ๒ เลือกเครื่องหมายวรรคตอนที่กำหนดให้ แล้วเติมลงในข้อความแต่ละข้อให้เหมาะสม

! (อัศเจรีย์) / (ทับ) “ ” (อัญประกาศ) ? (ปรัศนี)
 - (ยัติภังค์) () (นขลิขิต) ฯลฯ (ไปยาลใหญ่)

ตัวอย่าง วันนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร น้อมเกล้าฯ ถวายแจกันดอกไม้สด

- ระยะทางจากจังหวัดนครสวรรค์.....จังหวัดกำแพงเพชรประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร
-เจ้าไม่ได้ยินหรืออย่างไรข้าสั่งให้เจ้าหยุดอาละวาดเดี๋ยวนี้.....
- ตายจริง..... กระรอกน้อยกระโดดตดหน้ารถเรา
- น้อยหน่าอยู่บ้านเลขที่ ๔ ๑๗๙ ซึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกับงามจิต
- ระบำสายฟ้า หมายถึงอะไร

ใบความรู้ การอ่านอักษรนำ

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ชนะ	ชนบ	ชนม	ขนาด
เจลิยว	ฉลาด	ไฉน	ฉงน
ถล่ำ	ถวาย	ถนัด	ถลน
สนาน	สลับ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จมุ๊ก	จรีต	จรัส
ตงู	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อรร้อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จรีต

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับสระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี **ห** นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำ **พยัญชนะตัวหลัง** เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ **ง ฦ น ม ย ร ล ว** และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายคำ มี **ห** นำ เช่น

ผลิต	อ่านว่า ผะ - หลิด	ฝรั้ง	อ่านว่า ผะ - หรั้ง
เศวต	อ่านว่า สะ - เหวด	สยาม	อ่านว่า สะ - หยาม
สัวส์ตี	อ่านว่า สะ - หวัด	กนก	อ่านว่า กะ - กนก
ตวาด	อ่านว่า ตะ - หวาด	จมุ๊ก	อ่านว่า จะ - หมูก
อรร้อย	อ่านว่า อะ - หร่อย	จรีต	อ่านว่า จะ - หริด

คำบางคำแม้มีลักษณะเช่น ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ไม่นิยมอ่านพยางค์ที่ ๒ เหมือนมี **ห** นำ

ขนิษฐา	ชะ - นิด - ถา	ขมา	ชะ - มา
ศรัณยู	สะ - รัน - ยู	สมัญญา	สะ - มั่น - ยา
สมาทาน	สะ - มา - ทาน	สมาธิ	สะ - มา - ทิ
กนิษฐา	กะ - นิด - ถา	อนัตตา	อะ - นัต - ตา

คำที่มี **ห** นำ

หุยมหิมา	หนักหนา	หรรษา	หญิงใหญ่
แขนงหาย	หลังไหล	ห้วนไหว	หมักหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น **ห** นำพยัญชนะตัวหลัง คือ **ง ญ น ม ย ร ล ว**

ไม่ออกเสียงตัว **ห** แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว **ห**

คำที่มี **อ** นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่าเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าย่ำ	เหล่านี้ อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น **อ** นำ **ย** ไม่ออกเสียง **อ** แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์
ออกเสียงตามพยัญชนะ **อ** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่อย่าง อยาก**
(หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

ใบงานที่ ๐๔ สนุกกับอักษรนำ

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำที่มีอักษรนำต่อไปนี้พร้อมทั้งเขียนคำอ่าน

๑. ต้นขนุน อ่านว่า

๒. เส้นขนาน อ่านว่า.....

๓. สม้าเสมอ อ่านว่า

๔. ปกสมุด อ่านว่า

๕. สมุนไพร อ่านว่า

๖. ปลาทราย อ่านว่า

๗. ตลาดน้ำ อ่านว่า

๘. ขนมหอมม่วง อ่านว่า

๙. เสือสมิง อ่านว่า

๑๐. เด็กฉลาด อ่านว่า